

Մ աշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
WWW.SOURPHAGOP.ORG (15-րդ տարի)

Այս թիւով.....

Խմբագրական Վերամուտ 36 Էջ 2

Սեպտեմբեր ամսուան բացատրական տօնացոյց: Էջ 3-6

Գիտէի՞ր թէ
Վարագայ Սուրբ Խաչ
Վարագավանք
Խաչվերաց
Սուրբ Գեորգ Զօրավար
Նիկիոյ Ժողով
Նաւակասիք

Սուրբ Դաւիթ Դրնեցի Էջ 6

Ուսուցչական Աշխատանց Էջ 7

Պահուած Բառ Էջ 8

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Էջ 9-12

2015-16 տարեշրջանի Ամավերջի հանդէս Էջ 13-15

Վերամուտ Էջ 16

Ամսուան Համարը

«Ձգեցէք որ մանուկները ինծի գան,
արգելք մի ըլլաք անոնց, որովհետեւ
այդպիսիներուն է Աստուծոյ
արքայութիւնը»:

Աւետարան ըստ Մարկոսի 10.14

Սեպտեմբեր 2015 (ԻԳ տարի թիւ 1)

Կ... ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՑ

Խաչքարի Հեղինակ՝
Ժողովրդական Վարպետ
Ռուբեն Նալբանդյան

Հաւատք

Կրօն

Եկեղեցի

Լեզու

Մշակոյթ

Վերամուտ 36

Մեր ժողովուրդի ամենէն կարեւոր հարստութիւնը մեր բարոյական դիմագիծին առողջութիւնն է եւ երբ մեր նոր սերունդը հայ քրիստոնէական դաստիարակութեամբ եւ մեր մայրենի եկեղեցւոյ մաքուր կաթով չի սնանիր, կը նշանակէ թէ արդէն բարոյական այլասերումի վտանգը կը սպառնայ մեզի:

Պատմութիւնը կը վկայէ թէ՛ աշխարհասփիւռ մեր գաղութներուն երկարակեցութիւնը կախեալ է ոչ թէ տուեալ գաղութի նիւթական պայմաններէն, այլ անոր հոգեւոր արժէքներէն ու բարոյական սկզբունքներէն:

1980 Սեպտեմբերի 14-ին ծնունդ առած Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցը կը պատրաստուի իր 36-րդ յաջորդական տարեշրջանին:

«Ձեզեք որ մանուկները ինծի գան, արգելք մի՛ ըլլաք անոնց, որովհետեւ այդպիսիներուն է Աստուծոյ արքայութիւնը»:

Յիսուսի այս խօսքերը պէտք է ըլլան հիմը Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ մտապատկերին, մանաւանդ Գանատայի մէջ՝ երբ պետութեան կողմէ վարժարաններու մէջ, հայ կրօնական դաստիարակութեան սահմանափակումին հետեւանքով, եկեղեցիներուն համար կենսական կը դառնայ հայ քրիստոնէական դաստիարակութիւն փոխանցել նոր սերունդին, հիմնականօրէն Կիրակնօրեայ Դպրոցներու միջոցով:

«Մաշտոցի Արձագանգ»ի 23-ամեակին ընդմէջէն պիտի շարունակենք մեսրոպատառ գրութիւններ ներկայացնել մեր աշակերտներուն, մանաւանդ համացանցին վրայ: Մեր կայքէջը, www.sourphagop.org-ը իր 15-րդ տարին պիտի ամբողջացնէ:

Այս տարի եւս, օգտագործելով զանազան միջոցներ, պիտի շարունակենք սորվեցնել մեր աշակերտներուն.

- Հայ բարքեր եւ կենցաղ
- Հայկական տօներ ու սովորութիւններ
- Երգեր եւ շարականներ
- Հայերէն Աստուածաշունչ բանալ եւ կարդալ
- Հայ եկեղեցւոյ պատմութիւն
- Ձեռային աշխատանքներ:

Այս բոլորը՝ Հայ Քրիստոնէայ նկարագիր մը կերտելու համար:

Թող Բարձրեալն Աստուծոյ աչքն ու աջը հովանի ու առաջնորդ ըլլան Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցին, որպէսզի մեր ժողովուրդի նոր սերունդի զաւակները «պարարտ հողի մէջ աճելով պտուղ տան, մէկի տեղ երեսուն, մէկի տեղ վաթսուն, կամ մէկի տեղ հարիւր»:

«Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, Աստուծոյ սերը եւ Սուրբ Հոգիին հաղորդութիւնը մեր բոլորին հետ ըլլան: Ամէն»:

Սեպտեմբեր ամսուան բացատրական տօնացոյց

Շբթ. 5	Նիկիոյ Ս. Ժողովի 318 Հայրապետները
Կիր. 6	Բարեկենդան Ս. Խաչի Պահոց
Գշ. 8	Տօն Ծննդեան Ս. Աստուածածնի յԱննայէ
Շբթ. 12	Նաւակատիք Սուրբ Խաչի
Կիր. 13	Տօն Վերացման Ս. Խաչին (Խաչվերաց)
Բշ. 14	Յիշատակ Մեռելոց
Բշ. 21	Հայաստանի Հանրապետութեան Անկախութեան օր
Գշ. 22	Ս. Սիմէոն Սիւնակեցի
Շբթ. 26	Սուրբ Գեորգ Զօրավար
Կիր. 27	Վարազայ Ս. Խաչ
Բշ. 28	Ս. Դաւիթ Դընեցի

Պահքի Օրեր: 2, 4, 7,8,9, 10, 11, 21, 22, 23, 24, 25, 30

Գիտէի՞ր թէ

1. Խաչվերացին օրը, ռեհանով զարդարուած խաչով տեղի կ'ունենայ Թափօր-Անդաստանը:
2. Հայց. Եկեղեցոյ սովորութիւններէն է Խաչվերացի տօնին օրհնել զանազան միրգեր:
3. Պօղոս Առաքեալ կը գրէ. «Գալով ինծի քաւ լիցի եթէ մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի խաչէն զատ ուրիշ բանով պարծենամ»:
4. Հայց. Եկեղեցին ունի նաեւ Ս. Խաչի 3 տօներ եւս. Գիւտ Խաչի, Վարազայ խաչ, Երեւման խաչ:
5. Ս. Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի վերամուտը ամէն տարի Խաչվերացին տեղի կ'ունենայ:

Վարազայ Սուրբ Խաչ Ամէն տարի Սուրբ Գեորգին յաջորդող Կիրակին, որ միշտ Սեպտեմբեր 28-ի ամենէն մօտ Կիրակին է, Հայաստանեայց Եկեղեցին կը նշէ խաչին նուիրուած Վարազայ Ս. խաչի տօնը: Այս տօնը կը վերագրուի Ս. խաչի երեւման Վարազ լեռներու բարձունքներուն վրայ կառուցուած վանքին մէջ: Ըստ աւանդութեան, Ս. Հոփսիմէն այդ տեղ պահեր է իր վիզի խաչը: Հոն, շուրջ 653 թուականին, երկու ձգնաւորներ, Յովէլ եւ Թողիկ, տեսիլք մը կ'ունենան. հրաշալի լուսաւորութիւն մը զիրենք կ'առաջնորդէ դէպի Վանի Վարազ լեռներ, ուր լուսաւորութիւնը կը կեդրոնանայ ու ի յայտ կու գայ խաչ մը:

Վարազավանք Կը գտնուի Վան քաղաքին հարաւարեւելեան կողմը, Վարազ լեռան արեւմտեան լանջին: 653-ին երբ յայտնի կը դառնայ Վարազայ Ս. Խաչի «Նշան»ի տեղը, Ներսէս Գ. կաթողիկոս Տայեցին, կը կառուցէ Ս. Նշան եկեղեցին եւ կը հաստատէ Վարազայ Ս. Խաչի տօնը: 870-ին արաբները կը գրաւեն Վարազավանքը, սակայն շատ չանցած Աշոտ Արծրունի իշխանը կ'ազատագրէ զայն: 1857-ին Վարազավանքի վանահայր կը նշանակուի Խրիմեան Հայրիկը «Մկրտիչ Ա. Խրիմեան Վանեցի»: Վանքը 1915-էն ի վեր լքուած է եւ ներկայիս աւերակ վիճակի մէջ կը գտնուի:

ԽԱՉՎԵՐԱՑը Հայ Եկեղեցւոյ հինգ տաղաւարներէն վերջինն է: Ան Խաչին նուիրուած տօներուն մէջ ամենակարևորն է, որովհետև նուիրուած է խաչին գերութիւնէն վերադարձին, անոր բարձրացման և փառաբանութեան պատմական յիշատակին: Հայաստանեայց Եկեղեցին Խաչվերացը կը տօնէ Մեկստեմբերի 11-17 ժամանակահատուածին հանդիպող Կիրակի օրը, իսկ տօնի յաջորդ օրը մեռելոց է:

610 թ. պարսից Խոսրով արքան մեծաքանակ զօրքով կը յարձակի Բիզանդական կայսրութեան վրայ: Սկզբնական յաջողութիւններէն ոգևորուած՝ պարսկական զօրքերը 614 թ. կը մտնեն Երուսաղէմ: Շատերը կը սպաննեն եւ շատերն ալ գերի կը վերցնեն: Վերջիններուն մէջ էր նաև Երուսաղէմի Զաքարիա հայրապետը: Բայց պարսիկներն այսքանով չեն բաւարարուիր. կը մտնեն Ս. Յարութեան տաճար և գերի կը վերցնեն այնտեղ պահուող Աստուածընկալ Ս. Խաչը, որը Դ դարի սկզբին Կոստանդիանոս կայսեր մօր Հելինէի ձեռքով գտնուէր և պաշտամունքի առարկայ էր դարձեր բոլոր քրիստոնէաներու համար:

628 թ. Բիզանդական զօրքերը Հերակլ կայսեր գլխաւորութեամբ խաչափայտը վերադարձնելու համար կը պատերազմին պարսիկներու դէմ: Բիզանդական զօրքին կ'օժանդակէ նաև հայկական զօրախումբը ՄԺԺ Գնունիի գլխաւորութեամբ: Տիրոջ օգնութեամբ բիզանդացիները յաղթանակ կը տանին:

Ս. Խաչը հանդիսաւոր թափօրով կը տեղափոխուի հայոց Կարին քաղաքը: Իսկ Կարինէն զայն կը տեղափոխեն Կ. Պոլիս, ապա Երուսաղէմ: Գերեզարձի ճանապարհին Տիրոջ խաչափայտը կը բարձրացուէր և ցնծութեան առիթ կ'ըլլար ժողովուրդին համար:

Խաչը քրիստոնէաներու համար Աստուծոյ զօրութիւն է ու պարծանքներու պարծանքը, որուն վրայ իր անմեղ արիւնը թափեց Քրիստոս՝ տալով մեզ յաղթութեան զէնքը ընդդէմ սատանային ու անոր խաբկանքներուն: Յիսուս խաչին վրայ ցոյց տուաւ իր անհուն սէրը մարդկութեան հանդէպ, և խաչը դարձաւ մեզի համար յոյսի, սիրոյ և փրկութեան երաշխիք:

Սուրբ Գէորգ Զօրավար

Խաչվերացէն 13 օրեր ետք եկող շաբաթ օրը Ս. Գէորգ է: Ան նահատակուած է Նիկոմեդիոյ մէջ մօտաւորապէս 303 թուականին:

Հասակ առած է քրիստոնէայ ընտանիքի մէջ: Երբ Հռոմէացի Դիոկղետիանոս կայսրը (284 - 305) հրովարտակ կը հրատարակէ քրիստոնէաներուն դէմ, Գէորգ զօրավարը կը պատռէ Նիկոմեդիա քաղաքի հրապարակին վրայ կախուած այս արքունական հրամանը:

Այս պատճառով կը չարչարուի եւ կը նահատակուի, որովհետեւ կը մերժէ ուրանալ իր քրիստոնէութիւնը:

Բազմաթիւ աւանդութիւններ հիւսուած են Ս. Գէորգի մասին: Ասոնցմէ ամենածանօթը այն է որ Գէորգը վիշապ մը սպաննելով կոյս մը ազատած է եւ այդ պատճառով կ'ընդունուի որպէս վիշապասպան սուրբ:

Անգլիացիները իրենց պահապան սուրբը կը համարեն Ս. Գէորգը (Saint George): Սուրբ Գէորգի անունով եկեղեցիներ ունին Հայերը եւ եւրոպական ժողովուրդները:

ՆԻԿԻՅ ՃՈՂՈՎ Արիոս Աղեքսանդրացի, իմաստասիրական հմտութեամբ ծանօթ անձ մըն էր, որ մինչեւ իսկ հայրապետութեան յաջորդելու փափաքեցաւ: Այն ժամանակ Յիսուսի անձին վրայ խնդիրներ կային եւ Արիոս ալ սկսաւ պաշտպանել այն տեսակետը թէ Յիսուս Քրիստոս չէ մարդացեալ Որդին Աստուծոյ, այլ գերագոյն արարած մը, եւ թէ իրեն տրուած Որդի Աստուծոյ կոչումը բառացի իմաստով առնելու չէ: Աղեքսանդր հայրապետ Աղեքսանդրիոյ գաւառական ժողովներու մէջ, 312-ին եւ 319-ին, հերքեց Արիոս երեցին կարծիքը, որ սակայն իրեն պաշտպան եպիսկոպոսներ ալ ունեցաւ եւ Եւսեբիոս արքեպիսկոպոսը Նիկոմիդիոյ մէջ տեղի ունեցած ուրիշ ժողովով մը արձակեց Արիոսը Աղեքսանդրիոյ ժողովներուն դատապարտութենէն: Երբ որ վեճերը ընդհանրացան եւ եկեղեցոյ մէջ հակառակութիւնները սաստկացան, Կոստանդիանոս կայսրը ուզեց խնդիրը ընդհանուր ժողովի մը մէջ լուծել եւ բոլոր քրիստոնէայ աշխարհի եպիսկոպոսները հրաւիրեց Նիկիա քաղաքը 325-ին, ուր ժողովը բացուեցաւ Յունիս 19-ին: Հրաւիրուած էին նաեւ Տրդատ եւ Գրիգոր որոնք կամ չուզեցին, կամ չկրնալով անձամբ երթալ, Արիստակետը իրենց փոխանորդ նշանակեցին, եւ իրենց կարծիքին ու դաւանութեան յայտարարութիւնն ալ գրաւոր յանձնեցին անոր եւ ճամբայ հանեցին (ԽՈՐ. 176): Արիստակետ եղաւ Նիկիոյ 318 հայրապետներէն մին, որոնք միայն քանի մը հոգիի տարածայնութեամբ, Արիոսական վարդապետութիւնը դատապարտեցին եւ Արիոսը նզովեցին: Կոստանդիանոս ալ զայն արքայեց: Նիկիոյ ժողովին մասնակցած հայրապետներու անուանացանկին մէջ կը կարդացուի Հայոց Մեծաց Արիստարքոս կամ Արիստակիսոս կամ Արսափիոս անունով եպիսկոպոսը, որ մեր Արիստակետն է, թէպէտ օրինակ օրինակ անունը աղաւաղուած է: Յատուկ գործունէութեան կամ բանախօսութեան յիշատակ մը չունինք, բայց արդէն այնչափ եպիսկոպոսներուն մէջէն միայն քանի մը պայքարողներու անունները կը տեսնուին ժողովի ատենագրութեանց մէջ: Արիստակետ ժողովէն ուղղակի վերադարձաւ Վաղարշապատ արժանահաւատ բանի, եւ քսան կանոնեալ գլխովը ժողովոյն (ԽՈՐ. 177): Գրիգոր ուղղափառ հաւատքի յաղթանակին վրայ ուրախանալով ընդունեց եւ հռչակեց Նիկիոյ կանոնները, «եւ սուղ ինչ գլուխս յինքենէ ի կանոնս ժողովոյն յաւելու» (ԽՈՐ. 177):

Մաս տուողը կ'ըսէ. «Մասն եւ բաժին եղիցի Սուրբ Պատարագիս»
 Մաս ստացողը կ'ըսէ. «Բաժին իմ Աստուած Յաւիտեան»

Նաւակատիք (նոր կերտել, նոր շինել) նորաշէն տաճարի, եկեղեցոյ, ամէն նորի բացման, տարեդարձի ու նուիրագործութեան հանդէս: Նաւակատիք է նոր աւարտած եկեղեցոյ առաջին նուիրագործութիւնը, ինչպէս նաեւ՝ նուիրագործութեան տարեդարձը: Հայ եկեղեցին նաւակատիքները սկսած է կատարել կամ յիշատակել մեծահանդէս տօներու նախընթաց օրերուն: Նաւակատիքով պահքի խստութիւնը կը մեղմացուի՝ առանց զայն ամբողջովին վերացնելու, այսինքն՝ մտեղէնը խստիւ արգիլելով՝ կը ներուի ձկնեղէնի ու կաթնեղէնի կիրառութիւնը Պատարագի մատուցումէն ետք:

Այդպէս է նաև Հայ եկեղեցոյ հինգ տաղաւար տօներու նախընթաց օրերուն: Այսինքն՝ Վարդավառի, Աստուածածնի Վերափոխման ու Խաչվերացի նախընթաց շաբաթ օրերուն, առաւօտեան Պատարագէն ետք, իսկ Ս. Օննիկեան ու Ս. Զատիկի ճրագալոյցներուն, երեկոյեան Պատարագէն յետոյ կաթնեղէն ու ձկնեղէն գործածելը նոյնպէս Նաւակատիք կը նշանակէ:

Նաւակատիքը իբրև առանձին տօն կը նշուի Խաչվերացի տօնի նախընթաց շաբաթ օրը, 4-րդ դ. բիզանդական կայսրուհի Հելիոնէի նախաձեռնութեամբ Երուսաղէմի Սուրբ Յարութեան մեծ տաճարը շինուելէն ետք զայն նուիրագործելու և օծելու տարեդարձի օրը, որ ամբողջ քրիստոնէայ աշխարհի համար կարելոր յիշատակ է:

Սուրբ Դավիթ Դրնեցի

Դավիթ Դրնեցի (ծ. թ. անյայտ – նահ. 693 կամ 701, կը հանգչի Դուինի Ս. Կաթողիկէ եկեղեցոյ վկայարանին մէջ), վկայ, տօնելի սուրբ:

Պարսիկ հօր և քրիստոնէայ մօր զաւակ, իշխանական տոհմէ: Ծնած է իսլամական Սուրիան անունով: Ծառայած է Հայաստանի արաբական բանակին մէջ: Սօր միջոցով ծանօթանալով քրիստ. վարդապետութեան՝ ուզած է մկրտուիլ Յիսուս Քրիստոսի անունով: Զինք կնքած է Անաստաս Ա Ակոռեցի կաթողիկոսը՝ անուանակոչելով Դավիթ. կնքահայրը եղած է Գրիգոր Ա Մամիկոնեան իշխանը (պատրիկը, այսինքն արաբական իշխանութեան կողմէ նշանակուած կառավարիչ իշխան): Դավիթ Դրնեցին բնակութիւն հաստատած է Դուինի մէջ եւ մօտ 30 տարի հոն ապրած է՝ առաքինազարդ քրիստոնէական կեանքով:

Երբ Սահակ Գ. Չորովորեցի կաթողիկոսի օրով (677–703) Հայաստանի վրայ ոստիկան կը կարգուի «Ժանտ» Աբդուլլահը, քրիստոնէաներու նկատմամբ հալածանքներ կը սկսին: Դ. Դ-ին կ'առաջարկուի ուրանալ քրիստոնէութիւնը եւ դառնալ նախկին կրօնին: Որովհետեւ Դավիթ Դրնեցին չէ ընդունած հրաժարիլ, զայն խաչած են՝ երեսը դէպի արեւմուտք: Ըստ աւանդութեան, խաչափայտը հրաշքով շրջուած է դէպի արեւելք: Գեղարդով խոցած են Դ. Դ-ի սիրտը, կողերը եւ նահատակած են: Այդ գեղարդը, խաչի ձեւ տալով, հայերը դրեր են անոր վկայարանին վրայ: Հայ եկեղեցին ս. Դ. Դ-ի յիշատակը կը տօնէ Խաչվերացի 3-րդ կիրակիին (Վարագայ Ս. Խաչին) յաջորդող երկու շաբթի օրը: Դավիթ Դրնեցիին նուիրուած է երեք տուներէ բաղկացած «Մանկունք» անուանումով շարականը («Լըցեալ աստուածային շնորհիւ...»):

Եկեղեցական Բառարան

Ա ա Ակն Խաչի Խաչին կեդրոն տեղն է ուր չորս թելերը կը միանան: Մեր խաչերուն մէջ, սովորաբար, հոն արժէքաւոր քար մը կամ անարժէք նմանութիւն մը դրուած կ'ըլլայ: Կրնայ նաեւ մասունք մը զետեղուած ըլլալ: Խաչելու օժելու արարողութեան մէջ օծուելու հինգ տեղերէն առաջինն է Ակն Խաչին:

Բ բ Բանկալ Ժողովուրդը բանկալ կը կոչէ եկեղեցոյ արտաքին դուռէն ներս մտած աստեն, տաճարին մեծ դուռը չհասած անցքին մէկ կամ երկու կողմերը՝ ուր մոմ կը ծախուի, հոգեհանգիստի արձանագրութիւններ կամ նուիրատուութիւն կ'ըլլայ: Հոն կրնայ վաճառուիլ նաեւ օրացոյց կամ այլ հոգեւոր գրականութիւն:

Բուն-Խաչի Այսպէս կը կոչուի չորս թելերէն այն՝ որ ուղղահայեաց գծին ստորին մասը կը կազմէ եւ առանձին կ'օծուի խաչ օժելու արարողութեան ընթացքին: Բուն Խաչի կրնայ կոչուիլ նաեւ այն մասը՝ որ խաչի վարի թելին ներքեւը կցուած է ձեռաց խաչերուն մէջ եւ բռնելու կը ծառայէ եւ որ խաչէն դուրս խաչին կոթը կը նկատուի: Այս մասին վրայ օծում չ'ըլլար:

Գ գ Գաւիթը եկեղեցոյ արեւմտեան բաժինն է որ տաճարէն բաժնուած է պատով ու դուռով, որուն մէջ կը կենային ապաշխարողները որոնք պատրաստ չէին հաղորդութիւն ստանալու: Երբ Բուն Պատարագի ընթացքին, եւ «Քրիստոս ի մէջ մեր»-էն առաջ սարկաւազը կ'ըսէ «եւ որք ոչ էք կարողք հաղորդիլ աստուածային խորհրդոյս, առ դրունս ելէք եւ աղօթեցէք»... երախաները (չմկրտուածները) եւ ապաշխարողները տաճարէն կ'ելլէին դէպի գաւիթ:

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒ
ՄԻՕՐԵԱՅ ՈՒՍՈՒՑՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑ

Հովանավորութեամբ Թեմակալ Առաջնորդ Գերաշնորհ Ս. Մեղրիկ Սրբ. Եպկ. Բարիքեանի եւ Ազգային Վարչութեան, Ազգային Առաջնորդարանի Քրիստոնէական եւ Հայեցի Դաստիարակութեան Խորհուրդներու կազմակերպութեամբ եւ համադրութեամբ Հոգեշնորհ Ս. Վարդան Արդ. Թաշճեանի, Առաջնորդարանէն ներս տեղի ունեցաւ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու կրօնական եւ հայեցի դաստիարակութեան նուիրուած ուսուցիչ-ուսուցչուհիներու միօրեայ աշխատանոց-հաւաք, Շաբաթ, 29 Օգոստոս 2015-ին, առաւօտեան ժամը 9:00-13:00:

Աղօթքով աշխատանոցին բացումը կատարեց Հայր Սուրբը, որմէ ետք, ներկայացուց 2015-2016 տարեշրջանի ծրագիրը եւ անոր ամբողջացնող աղբիւրները, դասագիրքերը, Սուրբ գրային խորհրդածութիւնները եւ սուրբերն ու ազգային տօները:

Երկրորդ բաժինով, տիկին Սոնիա Գիլէճեան-Աճեմեան ներկայացուց այն դասագիրքերը, որոնք պիտի գործածուին մեր դպրոցներէն ներս եւ «Ինչպէ՛ս պատրաստել դաս մը»: Երրորդ բաժինով, տիկին Սեմալին Պէքարեան-Չօգազեան ներկայացուց Աւետարանէն քաղուած օգտագործելի բաժիններ եւ հետաքրքրական գաղափարներ, ներկայացնելու համար Կիրակնօրեայ Դպրոցներու ամսական բնաբանները. (Հոկտեմբեր 2015-ը Հաւատքի ամիս, Նոյեմբեր 2015-ը Ընտանիքի Ամիս, Դեկտեմբեր 2015-ը Բարեգործութեան ամիս) դասաւանդելու արդիական միջոցները:

Սոյն աշխատանոցին մեր Կիրակնօրեայ Դպրոցէն իրենց մասնակցութիւնը բերին.

Օգնականներ՝

Բասթալ Տէմիրճեան, Միեր Պանքեան եւ Սեւակ Պապիկեան

Դաստիարակներ՝

Յասմիկ Նաճարեան, Շողիկ Նաճարեան, Առէն Պապիկեան, Թալին Բարսեղեան, եւ

Վաչէ-Սագօ Պոյաճեան

Տնօրէն՝

Թորոս Պապիկեան:

Պահուած բառ

լ	ն	ւ	ս	ա	ւ	ն	ր	չ	ա	կ	ա	ն
ն	գ	ք	ա	ն	ա	կ	ա	դ	ն	ա	ւ	ա
ւ	ե	ն	կ	օ	է	կ	ի	դ	ն	թ	ա	կ
ս	ւ	ա	ն	տ	է	ր	պ	ա	տ	ն	դ	ա
ա	ն	վ	ե	հ	ա	փ	ա	ռ	ա	լ	օ	ք
ւ	ր	ե	ճ	ա	կ	ա	տ	ի	ճ	ի	թ	ն
ն	ի	ր	ա	կ	ա	ն	ր	պ	ա	կ	ա	դ
ր	չ	ա	ր	ե	ն	ց	ի	ր	ր	օ	ր	ն
ե	կ	ե	դ	ե	ց	ի	ա	ք	ի	ր	ա	ք
լ	ս	ա	ր	ա	ն	օ	ր	ր	ա	ն	ն	ն
ե	կ	ե	դ	ե	ց	ի	ք	ն	ւ	ր	մ	ս
լ	ե	շ	ն	ր	ն	ա	ք	ե	դ	ա	յ	ն
ն	ն	ա	պ	ա	տ	ն	ւ	ե	լ	ի	ք	ր
լ	ա	ն	ա	մ	ի	ք	ա	հ	ա	ն	ա	յ

աւանդական բողոքական եկեղեցի էական լուսաւորչական կաթոլիկ ճար ոգեւորիչ չարենց պատուելի վեհափառ տաճար քահանայ	աղօթարան բոսոր եկեղեցի իրական լուսաւորել կաթողիկէ ճակատ որոշել պատրիարք վեր տապան քուրմ	արեղայ բարիք իմանալ լսարան կապ ճիտ պատ վանք տօն քանակ	անտէր օրրան
--	--	--	--

պահուած բառ՝ 5 գիրերով. _____ հաւատք

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտեզի անկիւն

Ամբողջացո՛ւր Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ
Կիրակնօրեայ Դպրոցներու նշանաբանը: Մարկոս 10.14

Յիսուս, մանուկները, արգելք, այդպիսիներուն,
արքայութիւնը

----- ըսաւ.

«Ձգեցէք որ ----- ինծի գան, ----- մի՛
ըլլաք անոնց, որովհետեւ ----- է Աստուծոյ
-----»:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

1.- Ո՞ր տարին հիմնուեցան «Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցները».
ա. 1900
բ. 1929
գ. 1979
դ. 1980

2.- Ո՞ր տարին հիմնուեցաւ Սոնթրէալի Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցը.
ա. 1900
բ. 1929
գ. 1979
դ. 1980

3.- Այս տարի «Մաշտոցի Արձագանգ»ի քանի՞ երորդ տարեդարձն է:
ա. 6
բ. 32
գ. 17
դ. 23

4.- Աստուածաշունչը կը բաղկանայ երկու մասերէ. առաջին մասը կը կոչուի «--- Կտակարան» իսկ երկրորդը՝ «Նոր -----»: Առաջին մասը գրուած է Քրիստոսէ --- -- իսկ երկրորդը ----- ետք:

5.- Ի՞նչ կը կոչուի այն տաղաւարը որ կը սօնենք Սեպտեմբեր ամսուան ընթացքին.
ա. Խաչվերաց
բ. Սուրբ Ծնունդ
գ. Սուրբ Զատիկ
դ. Սուրբ Աստուածածնի Վերափոխում

6.- Հետեւեալ սուրբերէն որո՞ւն սօնը կը սօնենք Սեպտեմբերին.
ա. Սուրբ Սարգիս
բ. Սուրբ Գեորգ
գ. Սուրբ Թադէոս
դ. Սուրբ Պետրոս

7.- Ի՞նչ կը կոչուի խաչին կեդրոնական մասը.
-----:

8.- Յիսուս քանի՞ տարեկան էր երբ մկրտուեցաւ.
ա. 6
բ. 32
գ. 30
դ. 33

9.- Ամբողջացո՞ւր Հայց. Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու Սաղթերգին առաջին 4 տողերը.
Կիրակնօրեայ Սուրբ յարկին մենք ----- ենք լուսաբաղձ Կայծերու պէս ----- Ցայտած՝ սրտէն պերճ -----:

10.- Ամբողջացո՞ւր Հայց. Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու Սաղթերգին երկրորդ 4 տողերը.

Ուստի քայլենք -----,
Ո՛վ հարազատ զարմ -----
----- գընացքով
Լոյս-աղբիւրին -----:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ. Ե. եւ Ջ. դասարաններու անկիւն

1.- Ո՞վ է ներկայիս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը.

- ա. Սահակ Բ. Խապայեան
- բ. Արամ Ա.
- գ. Գարեգին Ա.
- դ. Գարեգին Բ.:

6.- Պատարագի ընթացքին ո՞վ (որո՞նք) կ'երգէ (կ'երգեն) «Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ...».

- ա. Պատարագիչը
- բ. Սարկաւազը
- գ. Քահանան
- դ. Դպիրները:

2.- Ո՞վ է ներկայիս Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը.

- ա. Սահակ Բ. Խապայեան
- բ. Արամ Ա.
- գ. Գարեգին Ա.
- դ. Գարեգին Բ.:

7.- Ս. Պատարագի ընթացքին Ողջոյն տուողը կ'ըսէ: «Քրիստոս - մէջ --- յայտնեցաւ»:

8.- Ս. Պատարագի ընթացքին ողջոյն ստացողը կը պատասխանէ. «----- է ----- Քրիստոսի»:

3.- Ըստ Ա. Կորնթացիներուն 13րդ գլուխին երեք հիմնական շնորհներն են Հաւատք, Յոյս եւ Սէր, եւ այս երեքէն ամենէն մեծն է...

- ա. հաւատքը
- բ. յոյսը
- գ. սէրը
- դ. Աստուածային հիմնական շնորհները թիւով 4 են:

9.- Հինգ տաղաւարներն են.-Ս. Ծնունդ, Ս. Զատիկ, Այլակերպութիւն, Վերափոխումն Ս. Աստուածածնի եւ

-
- ա. Մեռելոց
- բ. Խաչվերաց
- գ. Ծաղկազարդ
- դ. Համբարձում:

4.- Վերջին ընթրիքի ընթացքին Յիսուս հաստատեց Հաղորդութեան խորհուրդը: Աւագ շաբթուան ո ը օրն էր այդ.

- ա. Երկուշաբթի
- բ. Ուրբաթ
- գ. Հինգշաբթի
- դ. Չորեքշաբթի:

10.- Ս. Զատիկէն 40 օրեր ետք կը տօնենք.

- ա. Համբարձում
- բ. Երեւում
- գ. Այլակերպութիւն
- դ. Յայտնութիւն:

5.- Սուրբ Ծնունդի մաղթանքն է.- Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ, օրհնեալ է...

- ա. Քրիստոսի Ծնունդը
- բ. Յայտնութիւնը Քրիստոսի
- գ. Յարութիւնը Քրիստոսի
- դ. Անունը Քրիստոսի:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Երկրորդականի անկիւն

Ամբողջացո՛ւր:

1.- ----- կը կոչուի եկեղեցոյ արեւմտեան բաժինը որ տաճարէն բաժնուած է պատով ու դուռով, որուն մէջ կը կենային ապաշխարողները որոնք պատրաստ չէին հաղորդութիւն ստանալու:

2.- 325 թուականի Նիկիոյ ժողովին Հայաստանեայց եկեղեցոյ ներկայացուցիչն էր, ----- ր՝ Գրիգոր Լուսաւորչի որդին:

3.- 325 թուականին գումարուած Նիկիոյ ժողովին մասնակցեցան --- հայրապետներ (կամ անոնց ներկայացուցիչները):

4.- Առաջին տիեզերական ժողովը տեղի ունեցաւ ----- մէջ, --- թուականին :

5.- Խաչվերացը կը տօնենք Սեպտեմբեր - - ի ամենէն մօտ գուգադիպող Կիրակի օրը:

6.- Հայաստանեայց եկեղեցոյ խաչի տօներն են.

- ա. --- խաչի
- բ. ----- խաչ
- գ. ----- խաչ
- դ. Խ -----:

7.- Խաչվերացէն 13 օրեր ետք Ս. ----- ին տօնն է, եւ յաջորդ օրը ----- Սուրբ Խաչ է:

8.- Ըսէ՛ մէկ բառով: Նոր կերտել, նոր շինել

9.- Ամբողջացո՛ւր: Խաչվերացին օրը, ռեհանով զարդարուած խաչով տեղի կ'ունենայ -----:

10.- Ամբողջացո՛ւր. Հայաստանեայց Եկեղեցոյ սովորութիւններէն է Խաչվերացի տօնին օրհնել զանազան -----:

11.- Ո՞վ գրած է:
«Գալով ինձի քաւ լիցի եթէ մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի խաչէն զատ ուրիշ բանով պարծենամ»:

- ա. Ս. Պօղոս Առաքեալ
- բ. Ս. Պետրոս Առաքեալ
- գ. Ս. Յովհաննէս Առաքեալ
- դ. Ս. Թադէոս Առաքեալ

12.- Այս տարի ե՞րբ կը տօնենք Ս. Կոյս Մարիամի ծննդեան տօնը.

- ա. Սեպտեմբեր 8
- բ. Օգոստոս 8
- գ. Յունուար 8
- դ. Հոկտեմբեր 8

ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՈԲԻ ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՑԻՆ ԱՄԱՎԵՐՁԻ ՀԱՆԴԵՍԸ

Ս. Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր Եկեղեցույ Կիրակնօրեան իր 35-րդ տարեշրջանը բոլորեց: Կիրակի, 17 Մայիս 2015-ի յետմիջօրէին, Ս. Յակոբ Վարժարանի «Բաստրմաճեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ ամավերջի հանդէսը՝ ի ներկայութեան հայ հոգեւոր արժէքներուն գիտակից ծնողներու, Հոգաբարձութեան անդամներու, Ազգային Երեսփոխաններու, ՀՅԴ «Միհրան Փափագեան» Կոմիտէի, ՀՕՄ-ի «Սօսէ» մասնաճիւղի, ՀՍԸՄ «Կամբ»-ի ներկայացուցիչներու:

Ըստ մեր Կիրակնօրեայի ւաւանդութեան՝ հանդիսասարահի մուտքին ներկաներուն բաժնուեցաւ «Մաշտոցի Արձագանգ» պարբերականի գունաւոր ու պատկերազարդ տարեկան բացառիկը որ նաեւ կ'ընդգրկէր 2014-15 տարեշրջանի տեղեկագիրը:

Ամփոփ եւ յաջող յայտագիր մը պատրաստուած էր: Աշակերտներ եւ ժողովուրդ յոտնկայս երգեցին Տէրունական աղօթքը: Ապա աշակերտները դարձեալ յոտնկայս աղօթեցին Ներսէս Շնորհալիի «Իմաստութիւն Հօր, Յիսուս»ը, ու երգեցին Կիրակնօրեայի քայերգը:

Բացման խօսքը ըրաւ երկրորդական Գ. կարգի աշակերտուհի Սալվի Թորոսեան: Ան իր խօսքին մէջ ըսաւ. «Այս տարին, ըլլալով Մեծ Եղեռնին 100-ամեակը մեր հանդէսը մասնաւոր նշանակութիւն կը ստանայ եւ մեզի առիթ մը կ'ընծայէ յիշելու Հայաստանեայց Եկեղեցույ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու հիմնադրութեան պատճառները: Արդարեւ, 1929-ին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ տարագիր Կաթողիկոսը Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Սահակ Բ. Խապայեանը հիմը կը դնէր Հայաստանեայց Եկեղեցույ Կիրակնօրեայ Դպրոցներուն որպէս նպատակ ունենալով.

Ա. Հայաստանեայց Եկեղեցույ դաւանութեան եւ ւաւանդութեան համաձայն կրօնական դաստիարակութիւն տալ մասնաւորապէս մանուկներուն եւ պատանիներուն, իբրեւ լրացուցիչ մասը ազգային ընդհանուր կրթութեան եւ դաստիարակութեան, եւ ընդհանրապէս ալ չափահասներուն ւաւանդել քրիստոնէութեան եւ Մայրենի Եկեղեցույ վերաբերեալ գիտելիքներ եւ ծանօթութիւններ:

Բ. Այս դաստիարակութեան նպատակն է Հայ ժողովուրդին զաւակները գիտակից դարձնել իրենց Քրիստոնէական Կրօնքին եւ Մայրենի Եկեղեցույն եւ կերտել անոնց քաղաքացիական նկարագիրը:

Արդարեւ, նոյն նպատակով է որ 1980-ին կը հիմնուէր մեր Սուրբ Յակոբ Եկեղեցույ Կիրակնօրեայ Դպրոցը: Եւ այսօր 35-րդ յաջորդական տարեշրջանը կը հասցնենք իր աւարտին ...:

Այս տարի, երբ հայ ժողովուրդը կը յիշատակէ 100-ամեակը Մեծ Եղեռնի սրբացեալ նահատակներուն յիշատակը, մեր այս տարեշրջանին վերջին օրը, փոքր յայտագիր մը պատրաստած ենք Ձեզի համար եւ որուն ընդմէջէն կրնանք փոխանձել Ձեզի, թէ մենք ալ կը յիշենք ու կը պահանջենք...»

Յայտագրի առաջին բաժինով Մանկապարտեզի աշակերտները արտասանեցին «Նահատակաց Օր»ը եւ մանկական «Հայր Մեր»ը (Օրիորդ Թամար Գիզիրեանը որպէս օգնական ունենալով Երկր. Դ. Դասարանի աշակերտուհի՝ Ռիթա Խշիշեանը աշխատեցան Մանկապարտեզի աշակերտներուն հետ):

Նախակրթարան Ա. Եւ Բ. Դասարաններու

աշակերտները ներկայացուցին այս տարեշրջանի ընթացքին սորված ոսկեղէն համարներ, ինչպէս նաեւ արտասանեցին Ա. (1) եւ ԲԲ (23) սաղմոսներ: (Տիկին Թալին Բարսեղեանը աշակերտներուն հետ աշխատելով պատրաստած էր այս բաժինը):

Ապա, Կիրակնօրեայ Դպրոցի Երգչախումբը, ղ է կ ա վ ա ր ու թ է ա մ բ երգեցողութեան ուսուցիչ Վաչէ-Մագօ Պոյաճեանի եւ դաշնակի ընկերակցութեամբ Երկր. Դ. դասարանի աշակերտ Բասգալ Տեմերճեանի, ներկայացուց 4 շարականներ՝ «Նոր Ծաղիկ», «Հայրապետ Սուրբ եւ անբիծ», «Նայեաց Սիրով», «Արեգակն Արդարութեան» եւ 1 երգ՝ «Հայաստան» (մենակատարութեամբ Թալին Խաշընճեանի):

Նախակրթարանի Գ. Դ. Ե. եւ Զ. դասարաններու աշակերտները ներկայացուցին Ս. Ներսէս Շնորհալիի Հաւատով Խոստովանիմէն 1,2,3,4,5,9,11,15 համարներ: Որմէ ետք ասմունքեցին Ժագ Յակոբեանի «Ապրիլեան Յուշաթուղթը»: (Տիկին Շողիկ Նաճարեան եւ Օրդ. Յասմիկ Նաճարեան աշխատելով աշակերտներուն հետ պատրաստած էին այս բաժինը):

Ապա՝ «Քիչ ենք, բայց Հայ ենք» ասմունքեցին Նախակրթարան Զ. Դասարանի աշակերտներէն Լուսին Խշիշեանը, Թալին Խաշընճեանը եւ Հրակ Պանքեանը:

Մեծ Եղեռնի 100-ամեակի յիշատակին առիթով աշակերտներ՝ Լուսին Խշիշեան, Թալին Խաշընճեան, Հրակ պանքեան եւ Արմէն Յովհաննէսեան, Օրդ. Յասմիկ Նաճարեանի կողմէ պատրաստուած տեսասալիկով մը ներկայացուցին «Աստուածաշունչի մը պատմութիւնը» ուր ականատես եղանք 1896-ի տպագրուած Ընտանեկան Աստուածաշունչի մը պատմութեան որ տեղափոխուած էր Ատանայէն Մալաթիա, Ֆրանսա, Նիւ Եորք, Տիբրոյթ, Ատանա, Դամասկոս, Պէրթոյթ եւ հասած Մոնթրէալ...

Տնօրեն՝ Պրն. Թորոս Պապիկեան՝ իր խօսքին ընդմեջէն յիշեցուց թէ գաղութի մը մէջ գործող Կիրակնօրեայ Դպրոցի մը առաքելութիւնը յաջողած կը համարուի այն ատեն միայն, երբ այդ գաղութին մէջ ծնող մանուկները թրծուելով Կիրակնօրեայ Դպրոցին մէջ հասակ կ'առնեն եւ կը սկսին ըլլալ տնօրեն եւ դաստիարակներ: Ապա անդրադարձաւ երկրորդականի աշակերտներուն յանձնառութեան, որ ապագայի համար յոյս կը ներշնչէ: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց ուսուցչական կազմին, հոգաբարձութեան եւ ծնողներուն որոնց բոլորին ներդրումով էր որ Կիրակնօրեայ Դպրոցը կրնար իր առաքելութիւնը շարունակել:

Տնօրենի խօսքին յաջորդեց վկայականներու բաշխումը, որուն ընթացքին, Նախակրթարանի Զ. կարգէն վկայուեցան Արմէն Փիլիպոսեան, Հրակ Պանքեան, Ալէքս Տեմերճեան, Թալին Խաշընձեան եւ Լուսին Խշիշեան: (Այս տարի Երկրորդական Ե. կարգի աւարտականներ չկային):

Ներկայութեան վկայագիրներ բաժնուեցան Մանկապարտեզի եւ Նախակրթարանի բոլոր աշակերտներուն:

Հանդէսը աւարտեցաւ Տէր Գառնիկ Աւագ Քահանայ Գոյունեանի փակման խօսքով եւ աղօթքով որմէ ետք աշակերտներ եւ ներկաներ երգեցին «Կիլիկիա» մաղթերգը:

Հանդէսի աւարտին ներկաները հիւրասիրուեցան անուշեղէններով որոնք պատրաստուած էին ծնողներու կողմէ:

Աշակերտները բաժնուեցան Սեպտեմբերի վերամուտին դարձեալ հանդիպելու յոյսով:

2015-2016 Տարեշրջան (36-րդ)

Վերամուտ՝

Կիրակի 13 Սեպտեմբեր, 2015 ժամը 10:30

Մանկապարտեզ : Ա., Բ., և Գ. Դասարաններ	(3 - 5	տարեկան)
Նախակրթարան : Ա., Բ., Գ., Դ., Ե. և Զ. Դասարաններ	(6 - 11	տարեկան)
Երկրորդական : Ա., Բ., Գ., Դ. և Ե. Դասարաններ	(12 - 16	տարեկան)

Գործունեություն՝

Ամեն Կիրակի Ժամը 10:30 – 1:00

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար դիմել Տնօրէնին՝

Թորոս Պապիկեան

Հեռ. (514)-956-1277 email director@sourphagop.org

Կայքէջ՝

www.sourphagop.org

15-րդ տարի

Ամսաթերթ՝

«Մաշտոցի Արձագանգ»

www.sourphagop.org/mashdots

23-րդ տարի